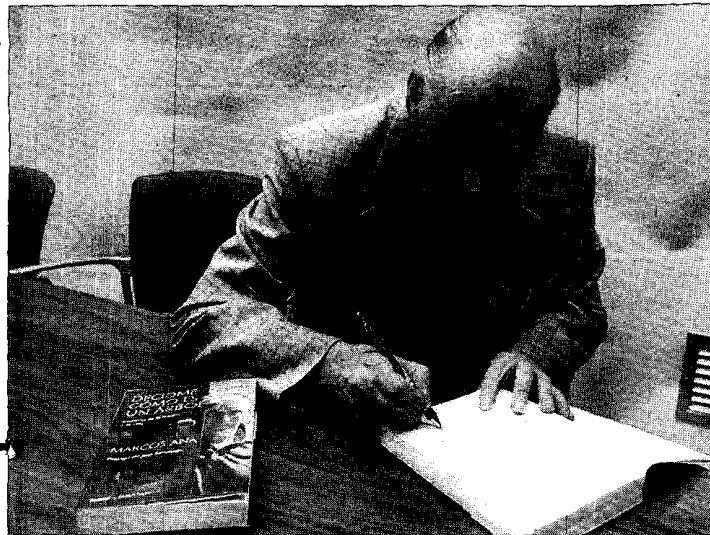

El poeta Marcos Ana, 23 anys a la presó, publica les seves esfereïdores memòries

“El més difícil, la llibertat”

Marcos Ana va passar 23 anys seguits a la presó, un mite contra el franquisme ■ JORDI GARCIA

David Castillo
BARCELONA

Una immensa energia després de 23 anys d'una condemna que el va fer passar per diferents penals, com Porlier —on va ser condemnat a mort—, Alcalá, Ocaña i Burgos, principalment.

Marcos Ana, 87 anys, irradiava, no obstant, joventut. És afable, tranquil i moderat en els seus comentaris. Com ho són les seves memòries, *Decídme cómo es un árbol. Memoria de la prisión y la vida*, que acaba de publicar Umbriel, amb pròleg del Nobel José Saramago. Marcos Ana traça un recorregut biogràfic, amb freqüents co-

mentaris aclaridors i acompanyats sovint per poemes de l'època, que ha anat recuperant d'amics i d'una inacabable llista de poemaris que van sortir, molts d'ells estant a la presó: “Jo només vaig negociar la publicació d'un llibre”.

Amb sentit de l'humor, respon que el secret de la seva eterna joventut ha estat “que a part del patiment, vaig estar 23 anys dins el frigorífic”. Ana recorda la duresa dels primers anys, la misèria, la fam extrema, les malalties —la gana el feia devorar les restes del menjar dels presos tuberculosos—, la situació psíquica d'estar amb la pena de mort i sobretot les males condicions del penal d'Ocaña. “El pitjor és passar mesos en una cel·la minúscula, de quatre rajoles, sol. Allà vaig desenvolupar sentits nous, classificava els so-

rolls. Aprens a distingir el trepig dels funcionaris, d'aquells que venien a buscar els condemnats. També tens el silenci comptant els trets de gràcia per saber quants camarades havien assassinat”.

El llibre recull els inicis poètics a la presó, la relació amb Alberti, Maria Teresa León, Neruda... També els viatges internacionals per Amèrica i els països de l'Est, així com la seva activa militància comunista, que el va convertir en un mite vivent de la resistència contra la dictadura. Gens dogmàtic, assegura que l'important són les idees i no el mal ús que se'n fa. Marcos Ana mostra a cada capítol un cant a l'esperança, fins i tot quan relativitza: “Potser el més dur no va ser el captiveri, el més difícil va ser adaptar-se a la llibertat”. Exemplar. ■

E
T
F
F
—
M
U
—
E
J
c
e
t
r
i
t
u
h
2
V
e
d
p
r
p
a
u
r
t
n
d
n
t
E
P
d
d
c
g
n
b
E
t
J
p
s
A
P
a
s
r
b
I
E
b
x
p
q
r
P
d
—
I
I
C